

Tre perspektiv

- alla behövs i arbetet med ungdomar

Mia Hanström

1

Att vara tonåring idag!

- *Demokratiskt ödeland.*
- *Utlämnad åt föräldrar.*
- *Stora krav på självständighet och ansvarstagande.*
- *Skolan är en stridsplats där man ständigt ska positionera sig och prestera.*

Vi är inte framtiden, vi är nu!

2

Perspektiven har skiftat

1975 staten en främjande syn på ungdomspolitik

1990 regeringen stöd för att främja utveckling av såväl individuella som allmänt förebyggande insatser för unga

1996 Ungdomsstyrelsen utarbeta en handlingsplan för att samordna insatser för ungdomar i riskmiljöer i syfte att stärka de förebyggande arbete

1998 Ungdomsstyrelsen projekt: att skapa goda möjligheter för en förebyggande och främjande verksamhet för ungdomar i riskmiljöer, betoning på främjande perspektiv

2004/2006 propp. o förordning: särskilt stöd och förebyggande insatser för ungdomar som riskerar att hamna i utanförskap

3

Vilket perspektiv präglar debatten i er kommun idag?

4

Hälsobringande faktorer

känna sig behövda och ha vänner

- *begriplighet*
- *hanterbarhet*
- *meningsfullhet*

5

“Förvirrande budskap”

- *tas in på allvar, ses inte som resurs, står på tillväxt*
- *budskap om att man inte ska acceptera vuxnas mäsrande och disciplin*

6

Annars ökar:

- *inlärld hjälplöshet,*
- *en falsk vuxenbild att sträva efter*
- *överskottsenergi som kanaliseras på både destruktiva och självdestruktiva aktiviteter.*

7

Krävs ett nytt synsätt på unga!

- *Fullvärdiga medborgare.*
- *Ta deras engagemang, energi och vilja på allvar.*
- *Behövs av en ”coachande vägledning” där vuxna samtalar med unga om livets olika frågor, ger stöd, vägledning och råd kring problem och möjligheter.*

8

Ungdomar måste göras delaktiga i samhällets utveckling!

- Skolan måste bli en plats som stöder vuxenblivandet.
- Arbetslivet måste vara tillgängligt även för unga.
- Fritiden ska ge ungdomar möjlighet att utvecklas och tränas genom aktiviteter och möten med både jämnåriga och vuxna.
- Fritiden måste innehålla "demokrati träning" och "bildning".

9

Tre perspektiv:

- **Motverka** - kriminalitet, drogmissbruk, utanförskap...
- **Förebygga**
- **Främja**

10

Att förebygga handlar om att:

se till att inget illa eller i varje fall att inget värre inträffar

Är en defensiv handling!

11

Att främja handlar om att:

stimulera en positiv utveckling (ökad livskvalitet och välbefinnande, fysiologisk, kulturell, politisk och social utveckling)

Är en offensiv handling!

12

Diskutera:

Går det att kombinera det förebyggande och det främjande perspektivet?

Vad är problematiskt?

Vad är problematiskt i förebyggande perspektivet?

Vad i er verksamhet är förebyggande och vad är det ni ska förebygga?

13

Det räcker inte att tänka med hjärtat!

Varför satsar kommuner och privata aktörer medel på fritidsverksamhet för unga?

Vad är syftet med mötesplatser för unga och den öppna verksamheten?

Vilken kompetens behöver egentligen personalen som arbetar i denna verksamhet?

15

Ungdomskulturforskningen visar

- *att unga behöver bearbeta sin **Identitet**.*
- *att de behöver "**Arenor**" såväl fysiska som mentala där man kan pröva och utvecklas.*
- *alla behöver något som de är **Bra på**.*

16

Den öppna verksamhetens uppgift

- Att bli en viktig och trygg mötesplats för unga.
- En plats där drömmar och idéer förverkligas.
- En plats där intressen och talanger upptäcks, utövas och utvecklas.
- En plats där ett hälsofrämjande bemötande främjar både psykisk och fysisk hälsa.
- En plats där man bli sedd för sina möjligheter.

17

Den öppna fritidsverksamheten kännetecknas av:

- Att den är öppen för alla.
- Att man kan komma och gå när man har lust.
- Att man inom vida ramar kan välja fritt: att möta vänner, samtala och/eller syssla med olika former av fritidsaktiviteter som t ex spontanidrott eller uttrycka sig genom skapande, musik etc.
- Detta sker utan krav på konsumtion, konkurrens eller prestationskrav.

18

Den öppna verksamheten kan bidra till att

- Utjämna skillnader mellan olika grupper t ex kön, klass och etnicitet.
- Fungera integrerande.
- Främja mental och fysisk hälsa.

19

Vad ska ungdomarna ha den öppna verksamheten till ?

- Man ska kunna träffa nya och gamla vänner.
- Utveckla positiva relationer och god social förmåga.
- Diskutera och bolla viktiga frågor.
- Bli lyssnad på.
- Ha kul och koppla av.
- Utöva sina fritidsintressen.
- Förverkliga drömmar.
- Upptäcka och utveckla sina talanger och möjligheter (sociala, fysiska, praktiska, konstnärliga osv).
- Lära sig hjälpa andra för att bli utveckla egenvärde, självtillit och självständighet.
- Få stöd i att förstå samhället och i att leta sig ut för att:
 - ... att hitta nya intressen
 - ... kunna påverka
 - ... eller söka hjälp.

20

mötes plats

fri tids gård

ungdomens hus

träff punkt

21

Utgångspunkten för öppen verksamhet:

- *Ett främjande förhållningssätt -att söka möjligheterna och det utvecklingsbara hos ungdomar.*
- *Se unga som medborgare.*
- *Sätta ungas intressen / önskemål och behov i centrum.*

22

*Flera undersökningar visar att fritidsgårds-
ungdomar har sämre förutsättningar, sämre
anpassning och är/blir kriminellare än
ungdomar som sysslar med andra aktiviteter på
sin fritid.*

*Eftersom ungdomsproblem huvudsakligen
framträder under den fria tiden har man
antagit att handlar om fritidsproblem.*

23

”Fritidens dolda läroplan”

- 1) *det bestående ska bevaras,*
- 2) *den offentliga ordningen ska upprätthållas,*
- 3) *organiserade, synlig och mätbar aktivitet ska premieras.*

24

Diskutera:

- Existera den "dolda läroplanen" idag?
- Vilken risk finns det med öppen verksamhet?
- Vilka avigsidor ser ni med er egen verksamhet?
- Vad skulle hända om man stängde de öppna verksamheter som finns idag?

25

Viktiga förutsättningar för öppen verksamhet:

- Att det är en trygg miljö
- Att man erbjuder olika arenor
- Att det finns en tydlig infrastruktur för aktivitet
(t ex inflytande, utrustning, kontaktvägar)
- Lokaler med många möjligheter
- Kompetenta ledare
- En bred verksamhet som förmår attrahera en bred målgrupp – inte bara de med "sociala" problem.

26

De unika med den öppna verksamheten!

- en del av ungdomars offentliga liv
- en mötesplats mellan de formella och det informella

27

Hängställe

Aktivitetscentrum

Fristaden

Parlamentet

Spegelsalen

Korsvägen

Uterummet

28

Hängstället

Se, höra och bekräfta, inte minst när de kommer nya besökare.

Sätta gränser, vara lyhörd för konflikter och motsättningar (också utanför verksamheten).

Garanterar att miljön.

29

Aktivitetscentrum

Aktiviteter som ställer låga krav, samtidigt som det är en arena förknippad med aktiviteter.

Fånga upp grupper eller få närmare kontakt.

Aktiviteten: anledning att gå till gården, har något kul att göra, ett ställe där man kan testa nya saker eller fördjupa sig i något.

Aktivitetspedagogik som arbetar med läroprocesser och sociala färdigheter - att på olika sätt intressera specifika kunskaper i olika aktiviteter.

Bekräfta och utmana.

30

Fristaden

Tryggt ställe med kontinuitet och professionella vuxna.

Arbeta normkritiskt.

Utveckla en förmåga att komma nära ungdomar, kunna ta emot förtroenden och behandla vetskaper respektfullt.

Sätta gränser för kontakt.

Fritidsledarens vardagligt stöd och att slussa vidare.

31

Parlamentet

Inflytandet en organiserad gestalt.

Lyhördhet för resursstarka och resurssvaga.

Entusiasmera, stötta och organisera utan att ta över när man kommer till beslut och argumentation.

32

Spegelsalen

Kritisk reflektion, igenkännande och bekräftelse.

Se nya och andras perspektiv.

33

Korsvägen

Olika livsbanor, projekt, och intressen kan mötas, samtala, agera och sedan gå vidare.

Kräver samarbete med föreningar, institutioner, föräldrar, mm.

34

Uterummet

Uppsökande verksamhet, kontaktskapande och informations-spridande.

Aktiviteter direkt riktade till de grupper man träffar.

Ett ställe för större eller mindre evenemang.

35

Hängställe

Aktivitetscentrum

Fristaden

Parlamentet

Spegelsalen

Korsvägen

Uterummet

36

Fritidsledarens kompetens

- Vara bra på att hantera vardagliga samtal och relationer (stödja och se det positiva).
- Kunna sätta gränser samtidigt som man stimulerar socialt samspel.
- Jobba med aktiviteter så att de utvecklar både sociala och kunskapsmässiga kvaliteter hos unga människor.
- Samtala med ungdomar om sådant som bekymrar dem, om sociala problem och svårigheter i deras liv.
- Arbeta med grupper kring inflytande och delaktighet - engagera och entusiasmera.
- Arbeta med grupper som behandlar teman om identitet och existens.
- Hjälpa ungdomar att reflektera kring sig själv och att kunna se andra.
- Samverka med föräldrar, institutioner och föreningar för att åstadkomma ett kollektivt bättre resultat.
- Arbeta i lokala och centrala utemiljöer för att träffa ungdomar och sammanhang.
- Samla och förmedla kunskaper om en enskilda och grupper av unga.
- Arbeta med arrangemang, organisering, lärande och avkoppling.

37

Grupphandledning

En viktig kvalitetsgaranti för framtiden.

I grupphandledning arbetar man med att plocka fram individernas och gruppens kompetens, där kan man spegla, reflektera, söka nya lösningar och vägar för olika svåra situationer i arbetet, och man kan reflektera över sina arbetsuppgifter och sin arbetsituation.

38

Fyra områden att jobba

1. Marknadsföring och rekrytering av nya besökare.
2. Det mänskliga klimatet.
3. Lokalernas utformning.
4. Ett varierat aktivitetsutbud.

39

Marknadsföring och rekrytering:

Marknadsföringen måste ske kontinuerligt. Genom att erbjuda intressanta verksamheter och ständigt informera om vad som är på gång, blir den öppna verksamheten känd. Ett av de bästa sätten att nå ut, är att få de besökare som redan deltar i verksamheter aktiva i rekryteringen. Dagens teknik öppnar för nya informationskanaler. Mass-SMS, maillistor och en uppdaterad hemsida kan öka chanserna att nå olika målgrupper.

40

Ledarna

*Skapa relationer mellan besökare.
Sätta en stämning genom personalens
relationer.
Garantera trygghet.
Identifiera konflikter o hantera dem.*

41

Det mänskliga klimatet

*Den atmosfär och stämning som möter den som
kommer in i lokalen är avgörande.
Känner man sig sedd och välkomnad?
Blir man uttittad, ignorerad eller bortskrämd av
stammisarna?
Vilket klimat som råder är ytterst personalens
ansvar.*

42

Lokaler och inredning

*Attraktiva, fräscha, mysiga och erbjuda ett brett i
aktivitetsutbudet och gynna kommunikation.
Deltagarna måste kunna sätta sin egen prägel och
man måste kunna ändra efter olika behov.
I lokalerna måste också finnas saker att ta tag i när
man t ex är ny, känner sig osäker, väntar på någon,
behöver ha någon sysselsättning.
Lokaler att gå undan i är viktiga, men det bör också
finnas möjlighet att flytta ut aktiviteter i den öppna
verksamheten.
I lokalernas utformning ingår också de kanske*

43

Ett varierat aktivitetsutbud

- Saker att syssla med "ta tag i"
- Fast utrustning för musik, sport och skapande
- Kul vardagsaktiviteter
- Större arrangemang
- Oförutsedda händelser
- Regelbundna aktivitetsinslag
- Specialkvällar
- Grupper
- Resor
- Läger

44

Social i både hjärtat och hjärnan

Fritidsledare känner ofta stor empati för och solidaritet med de unga man arbetar med, men om man visar empati utan att visa vägar till förändring, så finns risken att man upprätthåller en social underordning.

45

Vem ska lobba för den öppna verksamheten?

Fritidsledare måste vara offensiva och utåtriktade!

En stöttande kommunal organisation är inget man kan ta för givet.

Politiker tenderar att bry sig mer om sådant som de vet mer om...

46

Kvalitet

- *Kontinuitet i personalgruppen.*
- *Heltidsanställda med utbildning som har den öppna verksamheten som sin huvudsyssla.*
- *Tydliga mål, där ungas delaktighet är centralt.*
- *Konkret verksamhets idé, där metodiken ständigt utvecklas.*

47